

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΒΙΒΛΙΟΜΕΤΡΙΑΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ & ΠΑΛΙΝΝΟΣΤΟΥΝΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η Πράξη "Εκπαίδευση Αλλοδαπών & Παλιννοστούντων Μαθητών" υλοποιείται μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος "Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση" και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Δράση: Επιμόρφωση εκπαιδευτικών και μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας
Υποδράση: Ενδοσχολική Επιμόρφωση, Επιστ.υπεύθυνη: Μαρία Λιακοπούλου

Διδάσκω και διαπαιδαγωγώ στο πολυπολιτισμικό σχολείο

26 & 27 Ιανουαρίου 2013

Δημοτικό Σχολείο Αλμυρής & Δημοτικό Σχολείο Ισθμίας

(Χώρος διεξαγωγής: Δημοτικό Σχολείο Αλμυρής)

Η διδασκαλία σε πολιτισμικά ανομοιογενείς τάξεις.

Ζητήματα θεωρίας και πράξης

Παναγιώτης Μανιάτης
Δρ. Πανεπιστημίου Αθηνών

Στο σεμινάριο θα τεθούν οι βασικές αρχές της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης ως απαραίτητη προϋπόθεση για τη διατύπωση συγκεκριμένων διδακτικών προσεγγίσεων. Αρχικώς θα οριοθετηθούν τα χαρακτηριστικά της διαπολιτισμικής προσέγγισης στην εκπαίδευση σε αντιπαράθεση με άλλα μοντέλα εκπαιδευτικής διαχείρισης της ετερότητας. Στο ίδιο πλαίσιο θα μελετηθούν οι μηχανισμοί συγκρότησης ταυτότητας και ο τρόπος που οι διαφορετικές ταυτότητες τίθενται υπό διαπραγμάτευση στο σημερινό σχολείο.

Στη συνέχεια το ενδιαφέρον στρέφεται στις διδακτικές παρεμβάσεις με διαπολιτισμικό προσανατολισμό οι οποίες μπορούν να εφαρμοστούν και να οδηγήσουν αφενός στην ένταξη των μαθητών με διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο, αφετέρου δε στην ανάπτυξη στάσεων αποδοχής και κατανόησης της ετερότητας. Πιο συγκεκριμένα θα παρουσιαστούν τρόποι αξιοποίησης της διαφοροποιημένης διδασκαλίας, των τεχνικών συνεργατικής μάθησης, αλλά και βιωματικών μαθησιακών διαδικασιών οι οποίες προάγουν την ενεργό συμμετοχή του μαθητή, ενισχύουν τη δημιουργικότητα και την υπευθυνότητά του, ενώ αναπτύσσουν μια κριτική θεώρηση της πραγματικότητας.

Η πρακτική διάσταση της διαπολιτισμικής προσέγγισης εξετάζεται με αναφορά στη διδασκαλία συγκεκριμένων γνωστικών αντικειμένων του σχολικού προγράμματος ή στην εφαρμογή διαθεματικών προσεγγίσεων.

Βιβλιογραφία

- Banks, J. (2004). *Εισαγωγή στην Πολυπολιτισμική Εκπαίδευση* Αθήνα: Παπαζήση.
- Γκόβαρης, Χ. (2001). *Εισαγωγή στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση*. Αθήνα: Ατραπός
- Γκόβαρης, Χ., Θεοδωροπούλου Ε., Κοντάκος Α., (2007). *Η Παιδαγωγική Πρόκληση της Πολυπολιτισμικότητας. Ζητήματα Θεωρίας και Πράξης της Διαπολιτισμικής Παιδαγωγικής*, Αθήνα: Ατραπός.
- Γκότοβος Α. (2002) *Εκπαίδευση και ετερότητα*, Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Coelho, E. (2007). *Διδασκαλία και μάθηση στα πολυπολιτισμικά σχολεία*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

- Δαμανάκης Μ. (1997), *Η εκπαίδευση των παλιννοστούντων και αλλοδαπών μαθητών στην Ελλάδα*, Αθήνα: Gutenberg.
- De Vecchi, G. (2003). *Διδάσκοντας μαζί, μαθαίνοντας μαζί* (Μετάφρ. Ι. Καλογνώμης). Αθήνα: Σαββάλας
- Μάρκου, Γ. (1997α), *Εισαγωγή στη διαπολιτισμική εκπαίδευση*, Αθήνα.
- Ματσαγγούρας, Η. (2002). *Η διαθεματικότητα στη σχολική γνώση. Εννοιοκεντρική αναπλαισίωση και σχέδια εργασίας*, Αθήνα: Γρηγόρης.
- Μελούτσι, Α. (2002). *Κουλτούρες στο παιχνίδι. Διαφορές για να συμβιώσουμε*. Αθήνα: Gutenberg.
- Modgil S., Verma G., Mallick K., Modgil C. (1997). *Πολυπολιτισμική Εκπαίδευση*. Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα.
- Νικολάου, Γ. (2000). *Ένταξη και Εκπαίδευση των Αλλοδαπών Μαθητών στο Δημοτικό Σχολείο*. Από την «ομοιογένεια στην πολυπολιτισμικότητα». Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Νικολάου Γ. (2005). *Διαπολιτισμική Διδακτική: Το νέο περιβάλλον- Βασικές αρχές*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
- Tomlinson, C. A. (2004). *Διαφοροποίηση της εργασίας στην αίθουσα διδασκαλίας. Ανταπόκριση στις ανάγκες όλων των μαθητών* (Μετάφρ. Χ. Θεοφιλίδης & Δ. Μαρτίδου - Φορσιέ). Αθήνα: Γρηγόρης.
- Τριλιβά Σ. - Αναγνωστοπούλου Τ. (2008) *Βιωματική μάθηση. Ένας πρακτικός οδηγός για εκπαιδευτικούς και ψυχολόγους*. Αθήνα: Τόπος

Η δυναμική της πολυπολιτισμικής τάξης. Διαπροσωπικές σχέσεις, αλληλεπίδραση και επικοινωνία.

Παναγιώτης Μανιάτης
Δρ. Πανεπιστημίου Αθηνών

Το σεμινάριο αναφέρεται στη σχολική τάξη ως ομάδα, στη δομή και τη λειτουργία της, τους ρόλους που αναπτύσσονται σε αυτή, αλλά και το πλέγμα των σχέσεων που διαμορφώνεται. Ιδιαίτερα το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στην πολυπολιτισμική σύνθεση τις τάξης και τις προκλήσεις που προκύπτουν στην καθημερινή σχολική πρακτική. Θα μελετηθούν οι μηχανισμοί συγκρότησης ταυτότητας και ανάπτυξης στερεοτύπων και προκαταλήψεων στη σχολική τάξη. Επίσης, θα διερευνηθεί ο ρόλος διαφόρων παραγόντων, όπως η κουλτούρα του σχολείου και το γενικότερο σχολικό κλίμα, στην εδραίωση ενός πλέγματος σχέσεων που βασίζεται στον αμοιβαίο σεβασμό. Εξετάζεται το ζήτημα της ανάπτυξης στους μαθητές διαπολιτισμικής συνείδησης και ικανότητας για

διαπολιτισμική επικοινωνία μέσα από την εφαρμογή συγκεκριμένων δραστηριοτήτων.

Η θεωρητική προσέγγιση πλαισιώνεται από ενδεικτικά παραδείγματα, μελέτες περίπτωσης και ασκήσεις βιωματικής εμπλοκής των εκπαιδευτικών.

Βιβλιογραφία

- Banks, J. (2004), *Εισαγωγή στην Πολυπολιτισμική Εκπαίδευση*, Αθήνα: Παπαζήσης.
- Γκότοβος, Α. (1997), *Ρατσισμός. Κοινωνικές, ψυχολογικές και παιδαγωγικές όψεις μιας ιδεολογίας και μιας πρακτικής: ΓΓΛΕ*, Αθήνα.
- Γκότοβος, Α. (1997). Παιδαγωγική αλληλεπίδραση. Επικοινωνία και κοινωνική μάθηση στο σχολείο. *Αθήνα: Gutenberg*.
- Γκότοβος, Α. (2002). *Εκπαίδευση και ετερότητα*, Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Coelho, E. (2007). *Διδασκαλία και μάθηση στα πολυπολιτισμικά σχολεία*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
- Cummins, J. (1999). Ταυτότητες υπό Διαπραγμάτευση. Εκπαίδευση με Σκοπό την Ενδυνάμωση σε μια Κοινωνία της Ετερότητας. Αθήνα: Gutenberg.
- Μανιάτης Π. «Σχολική Βία και Ετερότητα στην Ελλάδα. Η αναγκαιότητα της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης». *Μέντορας*, τ. 12, 2010, σσ. 118-138.
- Παπαδημητρίου Ζ. (2000), *Ο ευρωπαϊκός Ρατσισμός*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Pentini Aluffi, A. (2005), *Διαπολιτισμικό εργαστήριο. Υποδοχή, επικοινωνία και αλληλεπίδραση σε πολυπολιτισμικό εκπαιδευτικό περιβάλλον*, μτφρ. Μ.Τζουλιάνη. Αθήνα: Ατραπός
- Taguieff P.A. (1998). *Ο Ρατσισμός*. Αθήνα: Σπανός.
- Τριλιβά Σ. - Αναγνωστοπούλου Τ. - Χατζηνικολάου Σ. (2008) *Ούτε καλύτερος, ούτε χειρότερος... απλά διαφορετικός. Ασκήσεις ευαισθητοποίησης στη διαφορετικότητα για παιδιά Δημοτικού και Γυμνασίου*. Αθήνα: Gutenberg.
- Τσιάκαλος, Γ. (2000): *Οδηγός Αντιρατσιστικής Εκπαίδευσης*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
- Τσιπλητάρης, Α. (2000) *Ψυχοκοινωνιολογία της Σχολικής τάξης*, Αθήνα : Ατραπός